

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΕΠΙΔΗΜΙΑΙ

Υπάρχουν πνευματικαί επιδημιαί, όπως υπάρχουν σωματικαί τοιαυταί. Τοιαυτή επιδημία κατά τὸν 14ον αἰῶνα ἦτο, τὸ ὀνομασθὲν κακὸν τοῦ Ἁγίου Γωάκμου. Οἱ ὑπ' αὐτῆς προσβαλλόμενοι ἔτρεχον ὡς μανιῶδες τοὺς δρόμους καὶ βαθμυθὸν ἐξέβαλλον ὅλα τὰ φορέματά των, ἄλλη ἦν ἡ τῶν θυμάτων τοῦ ἐπιδημικοῦ χόρου τοῦ Σαιν-Γκυ. Ἄλλη ἡ τῶν Λυκαυθρῶπων. Ὅσαι αὐταί αἱ ἐπιδημιαί ἐξηγοῦνται τώρα ἐπιστημονικώτατα, ἔχι μόνον ἐξηγοῦνται, ἀλλὰ καὶ προκαλοῦνται. Ἡ ἐπιστήμη χωρεῖ πειραματικῶς. Διὰ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς φαντασίας ἐνια μὲν νευρικὰ κῦτταρα τίθενται εἰς κίνησιν ἄλλων δὲ κῦττάρων προκαλεῖται ἡ παῦσις τῆς λειτουργίας. Ὁ Σαρκὸς ἐν Παρισίοις προκαλεῖ εἰς τὰς ὑστερικὰς γυναῖκας κατὰ βουλήσιν ὀλικὰς ἢ μερικὰς παραλυσίας καὶ διαφόρους μυϊκὰς αὐτολάς. Καὶ τί δὲν κἀμνεῖ ἡ φαντασία; Ἄρκει ἐπιμένως νὰ φαντασθῇ τις ὅτι κάπου τοῦ σώματος αὐτοῦ θὰ αἰσθανθῇ πόνον καὶ ὁ πόνος ἀναφαίνεται. Ἄρκει νὰ φαντασθῇ τις ὅτι θὰ ἔχη παλμούς δυνατοὺς καὶ οἱ παλμοὶ ἔρχονται.

Ἄλλοτε πάλιν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὑλικῆς ἐξεγέρσεως νευρικῶν τινῶν κῦττάρων, ἄλλα ἐγκεφαλικά κῦτταρα ἐξερεθιζόμενα παρέχουσιν εἰς τὸν ἐγκέφαλον τὴν πραγματικὴν αἰσθησὶν πράγματός τινος, ὅπερ ὅμως ἐν τῇ πραγματικότητι δὲν ὑφίσταται. Ὁ δίδάκτωρ Βοαζὲν διηγείται, ὅτι ἐπεσκέπτετο γυναῖκα, ἣτις ἐνόμιζεν ὅτι κρύπτει χορείαν. Ἐπισκόπων ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς, καὶ ἐδείκνυε μετὰ πεποιθήσεως τὸ μέρος, ὅθεν ἠκούοντα αἱ φωναί των, διότι οἱ Ἐπίσκοποι συνεκρότουν . . . Σύνεδον. Ἔως ὅπου ἡ πτωχὴ ἀπέθανε, καὶ γενομένης νεκροφίας εὐρέθη ἐκεῖ ὅπου συνεδρίαζον οἱ Ἐπίσκοποι . . . ὀγκῶδες ἀπόστημα.

Ὅλα ἐξηγοῦνται διὰ τῆς ἐγκεφαλικῆς ἀντανάκλασεως! Ὁ δίδάκτωρ Βερὸ διηγείται ὅτι τὸ 1881 εἰς τι μέρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἔκαμα θραύσιν ἐπιδημία τις, ἣτις ὀνομασθῆ Πηδηματομανία. Τὰ ὑπ' αὐτῆς προσβαλλόμενα ἄτομα ἐπανελάμβανον, χωρὶς γὰρ τὸ θέλουν — ἀλλὰ μετὰ πηδημάτων — ὅλας τὰς κινήσεις καὶ ὅλας τὰς παρορμήσεις, ὅσαι ἐγένοντο ἐνώπιόν των. Ἐκράτει τις, φέρ' εἰπεῖν, εἰς χεῖρας τοῦ μάχαιραν ἔλεγέ τις πρὸς αὐτόν: Ρίψε την. Αὐτὸς ἀμέσως ἤρχετο πηδῶν, ἔρριπτε τὴν μάχαιραν καὶ συγχρόνως ἐψαλμῶδει ἀκαταπαύστως: ρίψε την! ρίψε την! Ἡ ἔλεγεν εἰς ἄλλον: Μωρὲ κτυπήσου, μωρὲ κτυπήσου. Ἀμέσως αὐτὸς ἤρχιζε νὰ γρονθοκοπῇ ἑαυτὸν ἀνηλεῶς καὶ πηδῶν νὰ ἐπανελαμβάνῃ: Μωρὲ κτυπήσου, μωρὲ κτυπήσου.

Ἄλλη ἐπιδημία ἀναφέρεται ἐν Μαλαισίᾳ, ἣτις εἰς τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν εἶχεν ὀνομασθῆ Λατάχ. Οἱ ἀσθενεῖς ἐμιμῶντο ὅτι ἐβλεπον. Ἡρκει φέρ' εἰπεῖν, ν' ἀρχίζῃ τις ἀποβάλλων τὰ ἐνδύματά του πρὸ τῆς σεμνοτέρως κόρης αὐτῆ, μιμουμένη, ἤρχιζεν ἀποβάλλουσα τὰ ἰδικά τῆς, ἐνῶ συγχρόνως διεμαρτύρετο διὰ τὴν ἀπρεπῆ πράξιν ἣν διέπραττεν. Αἱ αὐτοχειρῖαι πολλάκις γίνονται ἐπιδημικαί.

Τοιαυτὴ εἶχεν ἐκραγῆ ἀκατάσχετος τὸν 17 αἰῶνα ἐν Λυὼν τῆς Γαλλίας: τὸ 1713 ἐν μόναις ταῖς Βερσαλλιαῖς ἐγένοντο 1300 αὐτοκτονίαι. Τὸ 1772 ἡ ἐπιδημία αὕτη εἶχε καταλάβει τοὺς ἐπιζῶντας ἀπομάχους. Τὸ 1874 κρούσματα τοιαυτῆς ἐπιδημίας εἶχον ἀναφανῆ ἐν Παρισίοις. Παρατηρήθη δὲ, ὅτι ἀμέτις κατακρημνίζεται ἀπὸ ὑψηλοῦ τινος πύργου, ὡς τοιοῦτοι (κωδονοστάσια κτλ.) ὑπάρχουν πολλοὶ ἐν Εὐρώπῃ, εἶνε ἀδύνατον, ὀλίγον χρόνον ἔπειτα, νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ καὶ ἄλλος καὶ ἄλλος τὸν αὐτὸν αὐτοκτονικὸν ἠρωϊσμόν. Οὕτω, τὸ ἐν φρικτὸν ἐγκλημα κατὰ μίμησιν γεννᾷ ἄλλο φρικτὸν ἐγκλημα. Εἶνε ἡ κατ' ἀντανάκλασιν ἀσυνειδήτος μίμησις τὸ ἐλατήριον πολλῶν πράξεων, καὶ ὁ μέγας φορεὺς τῶν τοιούτων ἐπιδημιῶν. Αὕτη δὲ αὕτη ἡ μίμησις, ἡ ἀπαρτίζουσα τὰ ἐννεα δέκατα τοῦ ἠθικοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸς ὁ ἐγκεφαλικὸς αὐτοματισμὸς, διατηρεῖ ἐν ἰσορροπίᾳ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν ἀρμοσφαῖραν. Διὰ τοῦτο, οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ κυβερνῶντες δεόν νὰ μεριμνῶσιν εἰς τὸ νὰ διαδίδωσιν ἀγαθὰ καὶ οὐχὶ πονηρὰ μιμητικὰ ἐνστικτα. Οὕτω καὶ μόνον ἀναγεννῶνται αἱ κοινωνίαι!

ΟΙ ΚΑΥΜΕΝΟΙ ΟΙ ΠΤΩΧΟΙ

Ἡ στατιστικὴ ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ θνησιμότης τῶν πτωχῶν εἶνε πολὺ μεγαλειτέρα τῆς τῶν πλουσίων. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶπεν ὁ ὑγιεινολόγος Βουσαρδά, εἶνε ἡ μόνη ἀλήθεια «Οἱ πλούσιοι ἀποθνήσκουσιν ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς.» Ἰδίως τοὺς γέροντας καὶ τὰ παῖδια ἀποδεκατίζει ἡ πτώχεια. Ὑπελόγησθη ὅτι 90 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀποθνήσκουσι τὰ πτωχὰ παιδια προεῦ γίνουσι πενταετῆ. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Δεπαρσιέ, ἐπὶ 1000 νεογεννήτων πλουσίων, 235 γίνονται ἐβδόμηροντούτει, ἐνῶ ἐπὶ 1000 νεογεννήτων πτωχῶν, μόνον 117 κατορθόνουσι νὰ φθάσων τὸ θρον αὐτὸ τῆς ἡλικίας. Ἐν Παρισίοις, ἐν μὲν ταῖς συνοικίαις ὅπου οἱ πλούσιοι κατοικοῦν, ἡ ἐτησίᾳ θνησιμότης εἶνε 13—16 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Ἐνῶ εἰς τὰς συνοικίας τῶν πτωχῶν κατ' ἔτος ἐπὶ χιλίων ἀποθνήσκουσι 25—31. Ἡ διαφορὰ αὕτη μεταξὺ πτωχῶν καὶ πλουσίων, εἶνε καταπληκτικώτερα ἐν τῇ ἀμερικανικῇ Βαβυλώνι, τῇ Νέᾳ Ὑόρκῃ. Εἰς τὰς ἐνορίας, ὅπου σπαργᾷ ὁ πλούσιος ἐπὶ χιλίων, ἀποθνήσκουσι 28 μόνον, ἀλλ' εἰς τὰς ἐνορίας τὰς πτωχὰς ἔχει περιβάλλει διὰ τοῦ ζοφεροῦ μανθῶου τῆς ἡ πενία, ἀποθνήσκουσιν ἐπὶ χιλίων κατ' ἔτος 150 ἕως 196.

Ποῖα δὲ ἀντίθεσις μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, ἦτοι τῶν ἀφεντικῶν. Κατὰ μέσον θρον τὸ πιθανὸν θρον τῆς ἡλικίας τοῦ θανάτου τῶν μαστῶρων εἶνε τὸ 26ον, τὸ δὲ τῶν ἀπλῶν ἐργατῶν, τῶν καλῶς μάλιστα ἀμειβομένων; Τὸ 10ον! Καὶ μὴ λαμβανόμενων ὅμως ὑπ' ὄψει τῶν παιδιῶν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ αὐτῷ, τῶν μὲν κυρίων τελειοῖται τὸ λάδι τῆς κανδήλας των εἰς τὸ 43ον ἔτος, τῶν δὲ ἐργατῶν εἰς τὸ 15ον. Ἐνωεῖται ὅτι λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς αὐτοῖς ὁ μέσος θρος.

Ἡ θνησιμότης δὲ εἶνε μεγαλειτέρα ὅταν ἐπέρχονται αἰφνίδια μεταπτώσεις ἀπὸ πλούσιος γεινή τις ἐηλαθὴ πτωχός, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπὸ τῆς πενίας εἰς τὸν πλοῦτον αἰφνιδια μετάπτωσις εἶνε καὶ αὕτη ἐπικίνδυνος. Ἀπαράλλακτα οἱ ἀπὸ τῶν βεβαιοτάτων κλημάτων εἰς τοὺς τροπικούς μεταναστεύουσας τας δὲν ἀντέχουν. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀληθέστατον τὸ γνωμικόν: «Εἰς τὰ τριάντα κῦτταζε νὰ γίνῃς πλούσιος, εἰς τὰ πενήντα δὲ σοῦ χρησιμεύει ὅταν ἀρχίζῃς νὰ εἰκοδομῆς γέφυραν, τότε ἀποθνήσκεις ὅταν οἱ ζωγράφου διακοσμοῦν τὰς ὀροφάς σου.»